



ÜSÁG

Novemberi



Az idei ősz egészen különleges volt a melegségével, a szemképráztató színeivel.

Annyi csodálnivalót, gyűjtenivalót és játszanivalót hozott magával...

A legtöbb heves őszi tevékenység azonban szemmel nem látható. A föld alatt továbbterjed a növények gyökérrendszere, az ágakon rügyek fejlődnek és készülődnek a kihajtásra, a meleg és nedves talajban a giliszták szorgalmasan átdolgozzák magukban az elsőként lehullott leveleket. A természet erői lázasan tevékenykednek, és gondoskodnak a jövő csíráinak táplálásáról. Az élet megy tovább. Ha ez így van, márpedig így van, számomra három kérdés merül föl. Hogyan tudjuk kezelni az életerőket? Hogyan találjuk meg a megfelelő kapcsolatot a halál fogalmával? Van-e bátorságunk fölismerni a Gonoszt nemcsak a világban, hanem önmagunkban is?

Szent Mihály int, jelt ad nekünk, hogy képesek legyünk megtalálni a megújuláshoz szükséges szellemi erőt. Kérdéssel hív bennünket a jövőbe: Ki olyan, mint Isten?

Ez a kérdés vezet el bennünket a halott télbe, és hiába keressük a választ. Nincs a korhadó levelek között, a szentek sem válaszolják meg mindenszentek napján. A választ nagyon nehéz megtalálni, hiszen Mihály fürkésző tekintete Szent Mártonon is túlnéz, Szent Miklóson is, még Ádám és Éva napján is túl, egészen egy istállóban fekvő gyámoltalan gyermekig hatol.

Ha fölfigyelünk a mihályi kérdésre, fölismerehetjük benne Krisztus arcát. Mihály intő tekintetén keresztül elmélyülhetünk Krisztusban, eljuthatunk a Szent Ferenc által alázatosan fejtegetett élő szellemiségig. Mihály föltárja előttünk a Szent Gyermeket, aki arra törekszik, hogy minden ember lelkében megszülessen.

A keresztény mártírok, akikre mélységes tisztelettel emlékeztünk november elsején, mindenszentek napján, példaként állnak azok előtt, akik bátran szembeszállnak a félelemmel, a babonával, és akik bátran elhatárolódnak a világban jelen lévő károsan befolyásoló hatásoktól.

„Egy kicsit szomorú vagyok, mert látni vélem a reményeim és az azok beteljesülése között tátongó űrt. [] A mennyország mintha elveszett volna, és be kell érünk csupán apró bogyókkal.” írta 1854-ben H. D. Thoreau amerikai filozófus az ősziről.

A halottakra történő emlékezés idejét magunk mögött hagyva november 11-én megemlékezünk Szent Mártonról, Krisztus katonájáról, aki palástjának felét odaadta egy amiens-i szegény koldusnak, akiben fölismerte az isteni szikrát. Másnap este Krisztus meg jelent Márton előtt, az amiens-i férfi palástja volt rajta, és a következőt mondta: „Márton betakart engem.”

Szegényen állunk a tél kapujában. Szent Márton köpenye reményiséget ad a koldusnak, együtt érző gesztusa bennünket is melegíthet és védhet a téli kétségbeeséstől. Amikor elkészítjük kis lámpásunkat, menedéket adunk a magunk kis belső lángjának is. Ez a kis láng, amely Mihálykor világítani kezd, ha picit és törekeny is, lehetőséget ad arra, hogy biztonságosan haladjunk át a sötét világon.

Minden fény enyhíti a sötétséget.

Így állunk december tájékán, kimerülten és elhasználtan. A csontvázra fagyott fák alatt mindenféle levélrelikviák, a föld szíve hideg, maga a föld pedig békésen piheni „halálát”. De halál ez, vagy a varázslat időszaka? Tényleg kővé vált a föld a lábunk alatt? A természet talán álmában is éber, szeretetteli üdvözlésre várja Nap Herceget, aki megérintheti az élettelen. Itt-ott még virágozik valami.

Lényünknek vannak a természethez tartozó részei, de vannak olyan célkitűzéseink, amelyek alapvetően nem találhatók meg az emberi természetben. Az egyensúly létrehozásához szükségünk van az ősszel együtt közelgő hanyatlás és sötétség ellensúlyozására. Erőfeszítést kell tennünk a bensőnkben rejlő új erők feltárására, amelyek a világosság és az élet felé segítenek „növekedni” bennünket.

Az életnek misztikus oldalai is vannak, amelyek mindinkább megkövetelik a fölismérést és a megértést. „Az ezzel való felületes foglalkozás veszélyes gyakorlat.” – mondta erre vonatkozóan Rudolf Steiner.

A Nap ritmikus útjához kapcsolódó ünnepek csúcspontjai ősi idők óta a napfordulók és a napéjegyenlőségek voltak. A népi hagyományok kialakulása megmutatta azt az általános érzést, hogy ezek kritikus átmeneti pillanatok. Őseink tudták, hogy nagy jelentőséggel bírnak. Az égi természeti erők önmagukban nem elégítik ki a kor igényeit, szükség van a „földi közösségek” támogató segítségére és beavatkozására.

A kiemelten hangsúlyos napokhoz tartozó természeti és keresztény ünnepek a következők:

Március 20. – tavaszi napéjegyenlőség – húsvét.

Június 21. – nyári napforduló – Szent János.

Szeptember 22. – őszi napéjegyenlőség – Szent Mihály.

December 22. – téli napforduló – karácsony.

A kereszténység eljövetelekor új erő hatol a világba – a **feltámadás** ereje. A nagy keresztény ünnepek (húsvét, Szent János, Szent Mihály, karácsony), amelyek az év négy kardinális pontján állnak, és mindig pár nappal az ősi természeti ünnepek után következnek, elhosszabbítják a spirituális feltámadást. A természeti erők által hordozott univerzum ebben a négy kardinális pontban csúcsosodik ki, és a közöttük lévő fordulópontoknak (az alázatot megjelenítő Szent Márton-napnak, a hódolatot megjelenítő gyertyaszentelőnek és a Szent Lélek pünkösdjének) a megünneplése is erőfeszítésre készít bennünket. Ezek a keresztény ünnepek mint kozmikus bábák felügyelik az átmenetet, és az élet leheletében, a világ harmóniájában részesítenek bennünket.

Amint a természeti év ciklusa lezárul, advent ünnepe föltár egy új keresztény évet.

Míg húsvétkor a test feltámadásában mélyülhetünk el, addig most, az év ellentétes pólusán a lélek feltámadásának megtapasztalására van szükség, amely az őszi hanyatlás ellenerejeként van jelen a világban. A felkészülés időszakába érkezünk, amely mint az anyaméh hordozza magában a megszületést. A szótár azt írja adventről, hogy „fontos ember vagy esemény eljövetele”. Ha vendéget várunk, vagy ha fontos esemény közeleg, fölkészülünk a fogadására. Advent is a felkészülés, a várakozás időszaka, nem az ünneplés.

Évekkel ezelőtt szokás volt ilyenkor a böjtölés, ez elősegítette a belső láng hordozását, amely Mihálykor kezd világitani, és a lélek sötét mélységein át eljuttat a karácsony isteni világosságáig. Ez a hosszú ünnep (23-28 nap) még ma is teret ad a békés elmélyülésre, az önmagunkra találásra.

Ádvent azon a vasárnapon kezdődik, amelyik legközelebb áll november 30-ához, Szent András napjához. Ez a szent az önzetlenségéről volt ismert, ő áll a küszöbön, amelyen át megközelítjük Isten ajándékának mély misztériumát, arra emlékeztet bennünket, hogy elfogadni önzetlen cselekedetet is lehet.

Az út végén december 24-e, Ádám és Éva napja van. Karácsonykor a föld napjának újjáéledését ünnepeljük – a Világ Világosságát –, amely az emberek jóakaratából mindig világit a sötétségben, és soha nem győzetik le. Ha újra csatlakozni akarunk karácsony szándékához, vissza kell gondolnunk az eredetünkre. Az emberiség akaratosága, önfejűsége előidézte a megváltás szükségességét, és a karácsony ideájában megtalálható a válasz az emberi szív legmélyén élő vágyakra.

Szeretettel elfogadni az almát, amely a Paradicsomból való kiűzetés szimbóluma, majd akarattal hordozni az élet ösvényén, s engedni, hogy az ember szellemének fényes tüze fölemelkedjen, és fokozatosan megvilágítsa az ösvényt – ez az **ádventi cselekedet valósága**.

A születés misztériumához közel álló kisgyerekek könnyen megértik ezt, és szeretettel vesznek részt az ádventi ünnepeken.

Jó lenne gyerekeknek lenni!

Amikor a gyerek a spirált járja, visszamegy oda, ahonnan jött, a születése előtti időbe. Az alma minden gyerekek a Paradicsomot szimbolizálja, a gyertya pedig az egyéni világosságot. A gyertya meggyújtása a spirál közepén ennek a fénynek (világosságnak) a fölfrissítését jelképezi.

Fontos, hogy a gyerek az óra járásával megegyező irányban menjen be, és ellenkező irányban jöjjön ki. A spirál eredete kelta, az óra forgásának iránya a halál jelképe, míg az ellenkező irány az élet jelképe. Tehát amikor a gyerek kijön a spirálból, akkor a saját gyertyájának megújult fényével a szellemi életből a földi élet felé jön.

A felnőttek számára nem ismeretlen ádventkor a küszködés és az elkülönülés érzése. Ilyenkor tudjuk igazán értékelni a gyerekek megérzéseit, belső bizalmukat az élet iránt. Ebből meríthetünk erőt. Igazi áldás ilyenkor kisgyerekek társaságában lenni, akik vezetnek bennünket ebben a hangulatban. Amikor a negyedik gyertya meggyúl, és a kör bezárul; amikor minden kép külön-külön előbukkan az ádventi kalendáriumban, és végül egy egészet alkot; amikor Mária az útja során eléri az utolsó csillagot, hogy elfogadja a gyermeket; ez mind-mind bizonyosság és megerősítés a gyermek számára arról, hogy az életben rend és harmónia van, hogy az élet jó!

A felső tagozatos és a nyolcadik osztályos fiatalok a lemniszkrát járlják.

Ez a forma (fekvő nyolcas) ugyanazt az elvet jeleníti meg, mint a spirál, azzal a különbséggel, hogy itt a gyertya nem az egyéni világosságot képviseli, hanem az egyetemes (kozmosz) világosságot, amely mindannyiunk rendelkezésére áll. A formának több jelentése is lehet (világ, út, határtalanság stb.), köztük az örökkévalóság, ami elérkezett hozzánk a mennyekből, és kiterítődött a földre, előre jelezve karácsonyt.

A formába két bejáraton, egymással szemben egyszerre ketten lépnek be. (A spirált minden gyerek egyenként járja le.) Előzőleg fölveszik a gyertyát, amelyet kint kell meggyújtani. Belépés után mindenki a maga útján megy (intuíció), magával hozva az addig elért élettapasztalatait. A közepén való találkozáskor az almák kicserélődnek, és velük a tapasztalatok, az elvárások, de mindenkinek fölött a **bizalom**. Igazi találkozásnak kell lennie!

A találkozás után mindenki az egyéni útján halad tovább, de magával viszi társa gyertyáját (bizalmát), és a lemniszkrátá formán belül elhelyezi bárhová, ahová elképzelése szerint a másik személy tenné.

Fontos, hogy a párok tagjai ne kiválasztva, hanem találmra kerüljenek össze, jelképezvén ezáltal az archetipikus találkozásokat; nem tudhatjuk, hogy az életben kivel hoz össze a sors, de a találkozásért felelősséget kell vállalnunk. Ego találkozik Egóval.

A formában még elhelyezzük a bolygókat jelképező kristályokat, és a nagy gyertya mellé három rózsát teszünk, amelyek az ember hármas tagozódását (test, lélek és szellem) képviselik.

Ádvent időszakában, december 4-én megemlékezünk Szent Borbáláról. (A régi hagyomány szerint az e napon lemetszett gyümölcsfák ágai karácsonykor virágoznak ki.) Majd két napra rá Szent Miklós napja nyitja meg az ajándékozás időszakát. A keresztény világ különböző tájain december 6. és január 6. között szokás egymást megajándékozni. A kereszténység előtti időszakban gyakori volt az ajándékozás december elején és újévkor. Számos népi szokás elismerte „az Ajándékozót”, és különböző módon ünnepelte ezt a jóakarát, jóindulatú alakot. Az ajándékozás archetipusa, ösképe nem más, mint az Atya, aki az emberiségnek ajándékozta a Fiát.

Érdekes, hogy bár Oroszországban Szent Miklós a gyerekek és a diákok védőszentje, az ősjándékozó teljes női minőségében mégis „Mama Babuska”.

Szent Miklós Isten Fiának számos tulajdonságát testesítette meg, életét az Ő szolgálatának szentelte. Jóságos bírónak áll a gyerek előtt, fölébreszti a lelkiismeret hangját, és előkészíti az újjászületést. Igazából nem is érdekes az Ajándékozó eredetét kutatni, ami viszont lényeges az az, hogy mi is kapcsolatba kerüljünk azzal az igazsággal, amelyet képvisel, és őszintén elismerve tápláljuk ezt az igazságot, hogy aztán mi is az Ajándékozó szolgálói lehessünk.

Ezek a képek kiemelkednek, szinte Isten-féle képekké válnak a gyerekek lelkében, és ha mi, felnőttek alázattal és szeretettel képviseljük ezt akkor, amikor majd a gyerek rákérdez, hogy *igaz-e?*, akkor lelkiismeret-furdalás nélkül válaszolhatjuk: *Igen, Ő igaz, és én az egyik szolgálója vagyok. És amikor te is felnősz, akkor te is a szolgálója lehetsz.*

A Szent Püspök segít nekünk ádvent hangulatát mélyebben átérezni. Az ő idejében a decemberi nap a mennyei íjász (Sagittarius) képét világitotta meg az asztrológusoknak, a félig ló-félig embert, amint kifeszített íjjal vár. Ebben a kentauri alakban jelenik meg az a küzdelem, amelynek során az ember az alsó természetből kiemelkedve magasabb, távoli irányt céloz meg. Amikor a természet ezen alsó birodalma visszahúzódik a lélek mélységébe, akkor lehetőségünk van fölébredni egy gazdagabb világ érzékelésére, lehetőségünk van arra, hogy szívünket isteni magasságokba emelve megünnepeljük a spirituális kinyilatkoztatást – amelynek megismerése egyben minden ember célja –, Isten Fiának születését.

A MOGYORÓBOKOR ÉS A BORBÁLA-ÁG

Szürkére fagyott a kert földje. A talicska kerekének árka ősz óta őrizte a tűzifa súlyának nyomát. Kopogós fagy volt. A dió ágai dermedt ujjakkal karcolták a felhőket.

A rózsza tövét levélkupac melegítette, és a szárán magányos bimbó ringatózott a magasban. Bízott abban, hogy pár napra még jó idő kerekedik, s karácsonyra kinyílhat. Vágyott be a díszesen megterített asztalra. Minden erejét összeszedte, hogy állja a dermesztő hideg támadását. Valahányszor megérezte magán a nap melegét, aprókat mocsanva gyűjtötte a fényt, és elrejtette szirmai között. Ott őrizte, és éjszaka annak a melege tartotta életben. S be-bepislogott a ház ablakán: vajon ott hogy állnak az emberek? Várják-e úgy az ünnepet, mint ő? S vajon messze van-e még a nagy nap?

Közvetlenül az ablak alatt mogyoróbokor állt. Idei ágai jól be-láttak a házba, az utolsó szegletbe is. Levelei már mind a tövében vackolódtak. Meztelen ágai szürkére fagyva kocogtak a téli szélben. Az ablak túloldalán, alig egy mogyoróvesszőnyire tőle ugyanolyan csupasz vessző állt. Ám ő belül, az ablakpárkányon, egy csoporban. Cseresznyeág volt. Nemrég, Borbála napján vitte be a ház asszonya.

– De jó neked odabenn! – sóhajtozott a mogyoró. – Irigyellek! Melegben lehetsz, s finom vízben állsz! Én meg idekinn azt sem tudom, megérem-e a következő tavaszt.

– Ne irigykedj! Engem elhoztak a fáról, ahol születtem, idegen helyre. Te fázol, nekem a szívem sajog s a seb, ahol levágtak.

– Ó, hogy is sajnáljalak, amikor a szép ünnepen te a csillogásban leszel, és virágozni fogsz! Téged csodálnak majd mind, és örömet adhatsz az embereknek! Engem pedig észre sem vesznek, és aki rám néz, rosszkedvű lesz rút csupaszságom miatt.

– Bizony – szólalt meg halkán a rózsza. – Én is oda vágyom, csak megérjem...

– Könnyű nektek, mert szép virágotok van, és titeket szeretnek az emberek, ezért a házaikba visznek... Én szegény jószág vagyok, megvetett... – És épp hogy sírni nem kezdett.

Napokig szóba sem állt senkivel, csak magába húzódva tűrte a viharokat. Ám a szeme sarkából napról-napra irigykedve figyelte a cseresznyeág virágba borulását. Végtelenül nyomorúságosnak érezte magát. Hát még akkor, amikor azt kellett látnia, hogy a nagy nap reggelén kijönnek a házból, és a hősiezen kitartó rózsát is beviszik... Hát neki is sikerült! Ó, én szerencsétlen, milyen mostoha sorsra jutottam!, kesergett magában.

Karácsony estéjén szenvedett. Be se nézett az ablakon, mert félt, hogy megszakad a szíve. Pedig dörömbölt, kiabált neki a cseresznyeág: „Nézd, mogyoróbokor! A te mogyoróidból süttötték a karácsonyi asztal legfinomabb süteményét!” A bokor azonban nem figyelt oda. Egyre azon kesergett, hogy neki milyen silány a virága, és ő miért nem szép! Mit törődött a rég lehullott termése sorsával!

Azután elmúlt az ünnep. Elhervadt a cseresznyeág, a rózsza. Nyiladozni kezdtek az első tavaszi virágok, s a házak ablakai is. A mogyorónak akkorra már kifakadtak a barkái, és csodálatos finoman lengedeztek a tavaszi szélben.

A komposztton ott feküdt barnán a cseresznyeág, hervadtan a rózsza, és hamarosan el is temették őket a tavaszi kerti munkákban. A házból egy kisfiú szaladt ki, és örömeiben felkiáltott:

– De jó, hogy a mogyoró ilyen korán barkát bont! Egész télen erre várok, s még a szép virágú kankalinnál is jobban szeretem. Ennek a bokornak a kőtenyéből libben közénk a tavasz!

És apró kezével finoman végigsimogatta a pihe-puha barkákat. A bokor pedig újra sírni szeretett volna, ha nem szégyenlette volna magát.

Ekler Ágnes

Megjelent a Szabad Gondolat 2002. decemberi számában

PEDAGÓGIAI ÍRÁSOK

MILTIADÉSZ (VÉDŐ)BESZÉDE

A 12. osztály irodalomepochájának egyik feladatként *Az ember tragédiája* kapcsán Miltiadész védőbeszédét kellett megfogalmazniuk a diákoknak. Sándor Zsuzsié volt az egyik legsikerültebb alkotás.

Balassa Bálint

Én népem, ki engem ítélni,
S életemnek korai véget szabni vágyosz,
Ím, a vádakat, mik ellenem szólnak,
Meghallgattam, s miket felrótok nekem,
Vétekül az istenek színe előtt is csak cáfolni tudom,
S kérlek ezért most emberek, engem
Érdekemben szólnom hagyjatok!

Mikor hazánkra tört a veszedelem,
S szabadságunk fenyegette a Perzsák
Milliárdnyi hada, a nép, s a harcosok
Kezembe helyezték arra a jogot,

Hogy a csatában elől járva én vezessem a harcot.
A csatát, mind jól tudjátok, megnyertük,
S a perzsa hordát hazájukig zavartuk,
S ott még tán most is folyik a dicső harc,
Hogy az a korcs népség a tengeren túl
Soha többé a bátorságot partjaink zaklatására
Ne vegye magának.
A hír, mit követek nektek, Nép, hoztak: igaz!
A sors gonosz játékot űz mivélünk,
S itthoni dicsőségünk a messi földön
Úgy tűnik, hanyatlik, s elbukunk,
De míg egy harcos lábán állni bír,

Ellenünkkel mindig újra ütközetbe indul.
 E harcból tértem én most meg,
 Rangom, mely vezetői volt,
 Elhagyom, s a te markodba, Népem,
 Visszarakom! Te adtad nekem,
 S most neked is jár vissza,
 Add annak, ki erre énnálamnál méltóbb,
 Hisz sérült vagyok
 (S bár tudom, vannak, kik hiszik,
 E sérülés csak álcája áruló mivoltomnak),
 Mind láthatjátok,
 Vérem csurogva hull alá a porba,
 Kín gyötri szüntelen mellkasom,
 Gyenge vagyok, s többet harcolni,
 Szégyenemre, nem tudok.

Azt is hallottam, Nép,
 Hogy balga szóbeszédnek hisztek
 Inkább, mintsem józan észnek,
 S elhiszitek ti mind, itt, emberek,
 Hogy aranypéNZért harcaink
 Vesztésével fizettem Dareiosznak.
 De tudnod kell, Nép, hogy
 Bár én is csak belőled vagyok egy,
 Kincsem nekem sem sok,
 S a férfinak gyermeket meg asszonyt kell eltartania,
 Mégis inkább vesznék éhen,
 S nézném, amint gyermekemben
 S asszonyomban lassan kieszi önnön
 Húsát a test, s csontvázzá sorvad,
 Mígnem csak bőr marad s váz,
 Mintsem adnám hazámat
 Ellenségemnek kényére martalékul!
 Nem tennék ilyent
 Soha, mert semmi nem
 Ért annyit, mint Népem szabadsága!
 Tanúm erre Zeusz maga,
 S csapjon le Diké* haragja arra, ki
 Szívéből hiszi árulásomat!

Azt is mondjátok, ó, Nép,
 Hogy hatalomra szomjúzom,
 S szeretném önnön magamat
 Ti fölétek helyezni, uralkodótokká lenni,
 S titeket szolgáskorba dönteni.
 De tudjátok meg, s lássátok,
 Kísérő katonáim hazaküldtem,
 Harcukat megharcolták, pihenni most hazatérnek,
 Fegyverem sincs, rangom is levedlettem
 Megtörten, vérezve, egymagamban:
 Meztelen állok köztetek,
 S nem tartom magam nemesbnek,
 Sem méltóbbnak, mint bárki mástok itt a téren.

De szavaim minek is pazarlom.
 Szabadságtokért küzdöttem,
 De ti, kikért halni mentem ezer csatába
 Érettem most fel nem szólaltok.
 Nem is fogtok, tudom azt is,
 Mert ki mellém áll, az csak utamon kísérelhet a halálba,

S csak fizetnem segíthet Hádész birodalmába Klaronnak**
 utamat,
 De másban velem nem osztozhat.
 Ezért el senkit nem átkozok,
 Titeket mind, kik némán nézitek vesztemet,
 Mert tudom, hogy féltek a jogtalan megtorlástól.
 Pusztulás az, mit ítélték nekem,
 Megfizetett árulók súgtrák fületekbe
 Ellenem a szitkokat, s tudom, hogy bár a nép szava az, mit
 követni kell,
 A nép szava néha hamis, s csak párok véleményét
 visszhangozza.
 Elvem akkor is rendületlen, s bízom,
 Hogy a nép dönteni mindig tud,
 Jussom a halál, milliók akarata
 (Még akkor is, ha az ellenség nincsen, csak csalfa szavak
 lángjával fűtött képzelet úz velük csúfot),
 Többet ér az, mint vézna testem
 S gyötört szellemem.
 Nem is állok hát ellent,
 Szavaim elnyelem, mint keserű mérget,
 Már hallom Kerberosz*** csaholását,
 S nem félek tőle, teljesedjék hát ki
 Az, mit nekem szántak az istenek:
 A népnek szava előtt fejet hajtok,
 A nép ítél, s legyen minden úgy, mint kívánja!

* Diké: az igazság istennője.

** Klaron: a révész, az alvilág hajósa.

*** Kerberosz: Hádész háromfejű kutyája.

Sándor Zsuzsi



Foki Zsófia rajza

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy szőlősgazda, aki munkásokat keresett a szőlőjébe. El is ment reggel a város központjába, ahol a munkanélküliek szoktak lebzselni, föl is vette az ott lévőket, meg is állapodott velük napi 1 dénárban. Aztán dél körül ismét arra járt, és ismét látott néhány munkanélkülit, hát őket is meghívta dolgozni. Ugyanez történt délután 3 körül, sőt 5 körül is: még mindig akadt egy-két munkanélküli, akiket a gazda fölvetett a szőlőjébe. A nap végeztével annak rendje és módja szerint minden munkását maga elé hívatta, hogy kifizesse őket. Előbb azok kapták meg a bérüket, akik késő délután kezdtek el a munkát – a gazda 1 dénárt adott nekik. Akik már 3 óra óta dolgoztak, szintén 1 dénárt kaptak. És ugyanígy: akik délből jöttek, megint csak 1 dénár fizetséget kaptak, mint ahogy azok is, akik már reggel óta kapálták a szőlőt.

Mi ez?! – kérdezhetjük sokan, mint ahogy azok a szőlőmunkások is fölháborodtak a gazda eljárásán, akik reggel óta a szőlőben fáradoztak. Milyen igazságtalanság ez? Hogyan lehetséges, hogy ugyanannyi a járandósága annak, aki csak két órát dolgozott, mint annak, aki tizenkettőt? Mit képzelsz ez a gazda? Milyen megalázó a viselkedése azokra nézve, akik egész nap gürcöltek!

A történet a Bibliában olvasható, Jézus egyik példázata (Mt 20,1–16). A szöveg így kezdődik: „Hasonló a mennyek országa a gazdához...”, vagyis a példázat a mennyek országának jellegét van hivatva bemutatni. A szöveget olvasva föl kell tennünk a kérdést, hogyan is állunk mi ezzel az országgal, szeretnénk-e ilyen országban élni. És vajon miként építhető ez az ország? Ez a forradalmi történet, mint annyiszor, itt sem hagy kétséget afelől, hogy gyökeresen máshogy kell gondolkodnunk, mint eddig tettük, ha az Isten társai akarunk lenni építő munkájában. Igyekezzünk hát megérteni, mit is tesz valójában a szőlősgazda a munkásaival!

Talán a legfeltűnőbb itt az, hogy nem kérdez, nem méríckél, nem akar különbséget tenni ember és ember között, egyszerűen csak ad a magáéból. Nagyvonalúsága rányomja bélyegét az egész helyzetre. Nem ítélik, nem kér számon semmit senkitől. Nem faggatózik, hogy ugyan, miért csak délből kezdett az illető munka után nézni, vagy pláne 3-kor, még azt sem kérdezi meg, nem nyomozza le, ki hogyan végezte végül is a munkáját. Nem érdekli a teljesítmény. Nem a teljesítmény tehát a fokmérője a bérrendszerének.

Fölmerülhet bennünk a kérdés, hogy vajon akkor mi. A gazda valószínűleg nem naiv és nem gyakorlatiatlan, világtól elrugaszkodott fantazista, aki kedvére szórja a pénzét úgy és annak, akinek akarja. Nagyon is megfontoltnak látszik. Nyilvánvaló a történetből, hogy itt az igazságosság fogalma kap új tartalmakat, sőt, hogy éppen ez a szőlősgazda célja meghökkentő tetteivel, mert mintha ezt mondaná: fogjátok fel egészen másként az igazságosság kérdését, mint ahogy eddig! Ennek fényében nem igazságos a teljesítmény alapú mérés, értékelés. Az igazságosság nem működtethető az 50-50%, az egyenlősítés alapján, hanem – úgy tűnik – a nagyvonalú, méríckelés és ítékezés nélküli szeretet alapján. Legalábbis ilyen a mennyek országa, és ilyen alapokon építhető ez az ország. („Mert az Isten országa közöttetek van!” – Lk 17,21)

A gazda tulajdonképpen nem tesz mást, mint túllép a hétköznapi, nagyon is materiális szinten, és egy magasan fekvő, külső nézőpontot vesz fel, amikor rátekint valamennyi munkására. Ebből a nézőpontból látja azt, amit mi sokszor nem láthatunk, mert belül és alul vagyunk; látja, érzékeli mindazt a sok bonyolult összetevőt, ami miatt csak későn, csak keveset, csak így, csak úgy végezte ez vagy az az embere a dolgát. Talán látja azt a hosszú és nehéz utat is, amit már megtett eddigre, és látja, ami még

SZUBJEKTÍV GONDOLATOK A 20. BIZONYÍTVÁNY UTÁN

Első bizonyítványunk: aranybetűk, manócskák. Kedves, vidám, sokat tud a világról... Ilyen egy bizonyítvány. Boldogság. Az én gyerekeim. Szeretik. Lehet is. Na jó, nyelvek is vannak? Senki nem tökéletes. Majd jövőre. Talán.

Telnek az évek. Már nem arany, de szép. Bátorító. Problémák is vannak. Mindenki nem szeretheti. El is hiszem. Néha nekem is nehéz. Főleg, mióta megnőt. Keresem a kapaszkodókat. Van? Van. Fejlődünk. Járjuk az utunk. Lassan. Nem, nem az én hibám. Ne is próbálkozzatok. Én nem tehetek róla. Persze ti sem. Ő meg pláne. Majd csak lesz valahogy. Én elhiszem. Hiszek bennük. Érződik, hogy Ti is. Nem hiszem, hogy baj lesz. Nem lehet. Jó helyen van. Itt is, ott is.

Bizonyítványok? Minden évben várom. Ünnepek. Vállvergetés. Nekem, nekik. Megfelelt. Megfeleltem. Megfeleltetek.

Egyik szülőin beszélgettünk. Bizonyítványokról. Milyen adni, milyen kapni. Bőgtünk. Sokan. Jó volt.

Varga Mária

A KOMPETENCIAMÉRÉS

A kompetencia latin eredetű szó alkalmasságot, ügyességet fejez ki. Ez napjaink egyik legtöbbször idézett fogalma. Általános és pedagógiai értelemben egyaránt széles körben használják.

Az 1990-es években a pedagógiai fejlesztés egyik „zászlóshajója” lett. Hosszas viták után végül négy terület került a figyelem középpontjába: a társadalmi, politikai, gazdasági ismeretek, a problémamegoldás, az önismeret, énkép és a kommunikáció.

Az először 2001 őszén megrendezett országos kompetenciamérés 2007. május 30-án ötödik alkalommal mérte fel a szövegértési képességeket és a matematikai eszköztudást a közoktatásról szóló törvényben meghatározott tanulók 6., 8., 10. évfolyamos csoportjának teljes körében. A mérésben alkalmazott feladatok nem a NAT, a kerettantervek, illetve az azokhoz fejlesztett tankönyvek által közvetített tudástartalom elsajátításának mértékét mérik; a felmérés célja nem az adott év tananyagának számonkérése, hanem azt vizsgálja, hogy a diákok az adott évfolyamig elsajátított ismereteiket milyen mértékben tudják alkalmazni a mindennapi életből vett feladatok megoldása során.

hátravan. Látja karmikus összefüggéseiben sorsát is – és akkor egyszerűen értelmét veszti a mérítség, a teljesítmény alapú ítéltetés. Nagyvonalúsága tehát mérhetetlenül kitágult látása következménye.

Szeretjük a gazda eljárását? Szeretjük-e a gondolatot, hogy ilyen a mennyek országa, az Isten országa? A történetben az egész napot végigdolgozók zúgolódtak, akik csak néhány órán át kapáltak, sejtethetjük, hogy örömmel vették a pénzüket. Milyen emberi ez a kép! De vajon meg tudjuk-e érteni mi, egész naposak a gazda viselkedését? Meg tudunk-e elégedni, békélni az 1 dénárunkkal? Alkalmask vagyunk-e a mennyek országára? Be tudunk-e állni az építők közé? Mert talán végül is jó lehet egy olyan országban, világban élni, ahol más szempontok alapján ítéltetünk meg, mint a teljesítményünk. Ahol szeretnek bennünket függetlenül attól, hogy mit tettünk le az asztalra.

Jó gazdaként tudnunk kell különbséget tenni a 12 órát és a 3 órát dolgozók között, helyesebben *ismernünk kell ezt a tényt*, de ítéletmentesen, tárgyilagosan. Ugyanakkor jó gazdaként szabadok vagyunk abban, hogy szeretetünkkel a magasból látottak fényében úgy járjunk el, ahogy jónak véljük; szabadok vagyunk abban, hogy mindenkinek 1 dénárt adjunk. Szabadok vagyunk abban, hogy ne vegyük tudomásul a tényt, ne adjunk hangot a látottaknak, ne hasonlítgassuk egyik vagy másik gyereket a többiekhez, hogy bizalommal megajándékozzuk őket a *jövőjükkel*. A jövőjük pedig valóban csak onnan fentről látható. De milyen hallatlanul nehéz feladat is ez!

A mérjük, ne mérjük, értékeljük, hogyan értékeljük kérdésekre én legszívesebben így válaszolnék: Jó gazda módjára éljük az eszközeinkkel, szem előtt tartva azt a végső soron egyetlen fontos dolgunkat, hogy a mennyek országának építése a feladatunk. Minden módszer elfogadható, ami azt az országot építi, amelyben jó lenni, ahol ez az újfajta igazságosság uralkodik. Ebből a nézőpontból nézve viszont a rendszer minden egységesítése kerülendő, hogy a gazda valóban szabad maradhasson.

Beöthy Hanna

Aszövegértés területén minden évben a különböző szövegekhez (elbeszéléshez, rövid történethez, magyarázó szöveghez, menetrendhez vagy éppen egy szórólaphoz) kapcsolódó kérdések jellemzően információk visszakeresését, következtetések levonását, kapcsolatok felismerését vagy a szöveg részeinek, illetve egészének értelmezését várják el a tanulóktól.

A matematikai eszköztudás területén pedig az alkalmazott feladatok valamilyen életszerű helyzetben megjelenő probléma matematizálását, megoldását és a megoldás kommunikálását kéri a tanulóktól a matematika különböző területeit érintve (mennyiségek és műveletek; hozzárendelések és összefüggések; alakzatok síkban és térben; események statisztikai jellemzői és valószínűsége).

Bár a feladatok nem közvetlenül kéri vissza a kerettantervek tananyagát, mégis arra épülnek. Matematikából a két tanterv (NAT és Waldorf) tartalma között nincs nagy különbség, abban viszont van, hogy melyik témakört milyen korosztálynak tanítjuk. Mi csak 10-11. osztályban tanítjuk a függvényeket, a halmazelmélet is később kerül elő. Míg a NAT más-más évfolyamokon több kisebb részletben tanít egy-egy témakört, addig

ÉLETMÓDKLUB

Kedves Szülők!

Elkezdődött az októberi első összejövetelünkkel az Életmódklub! Arról beszélgettünk, hogy vajon milyen kapcsolatot alakítunk ki a minket körülvevő világgal, milyennek látjuk ezt a világot, félünk-e tőle, meg akarjuk-e óvni gyerekeinket tőle, vagy éppenséggel fel tudjuk-e készíteni őket arra, hogy alakító részesei lehessenek világunknak.

A résztvevők kérésére a múlt számunkban megadott időpontokat megváltoztatjuk, és a jövőben is keddenként fogunk találkozni. Így a következő két alkalom témái és időpontjai így alakulnak:

November 25: A mi időnk, életünk ritmusa.

Január 13: Családunk, mint mikrogazdaság.

Mindenkit szeretettel várunk egy jóízű, közös gondolkodásra!

Beöthy Hanna

mi főleg a középiskolában a teljességében igyekszünk feldolgozni egy-egy témát. Példaként említhetem a kombinatorikát, a statisztikát vagy a valószínűség-számítást. Az érettségiig azonban teljesség válik a lefedettség.

Így a gyerekek olyan feladatokkal találkoznak a felmérésekben, amelyekhez még nem tanulták a matematikai ismereteket. Az elmúlt évek során azt tapasztaltam, hogy hiába közölte a feladat a felhasználható képletet, ismeretlenül kevés 8. vagy 10. osztályos diáknak sikerült azt alkalmaznia.

Nem tartom szerencsésnek, hogy egy engedélyezett Waldorf-kerettanterv mellett olyan mérésben kell részt vennünk, amely más tantervre épül. Tanításunkban az életkori sajátosságokat fontosabbnak tekintjük, és saját tantervünket követjük, így egy-egy felmérés előtt nem gyakoroltatjuk a teszt feladattípusait.

Ma már hallani olyan véleményeket is, hogy az évenkénti országos kompetenciamérés nem oldhatja meg az értékelés problémáját, az iskolai önértékelés lehetne a rendszer alapja. Mi jelenleg is ezen dolgozunk.

Vágó Edit



1989. szeptember 2-a, délután fél négy. A stuttgarti iskola színháztermében gyülekeznek az emberek. A francia forradalom kétszázadik évfordulója alkalmából szerveztek konferenciát. Címe és témája: Szabadság, egyenlőség, testvériség. Nekünk, a Waldorf-tanárképzés hallgatóinak ezzel a héttel kezdődött el a tanévünk.

Túl vagyok már az első, rettenetes nehéz évemen a stuttgarti szemináriumban. A nehézség elsősorban a rossz nyelvtudásból következett, de nem volt könnyű elhagynom régi állásomat, barátaimat, családomat és változásokkal teli országomat sem.

A csoportban, ahová beosztottak, 52-en voltunk, tizennégyféle országból. Magyarországot és egyáltalán Kelet-Európát abban a két évben én képviseltem. Az egyetlen voltam a csoportban, aki olyan országból érkezett, ahol akkor még nem volt Waldorf-iskola. Ezért kezdetben kissé idegenként néztek rám, és nem is igazán értették, hogy mit keresek ott. Az első tanév végén csoporttársaim úgy köszöntek el tőlem, hogy nem voltak biztosak abban, ősszel visszatérek-e közéjük. Ám ezt csak később mesélték el nekem.

Második évünket tehát a fent említett konferenciával kezdtük el, és ott, a színházterem hátsó soraiban találkoztunk, köszöntöttük egymást. Hatalmas volt a zaj meg a nyüzsgés, két-három ezer ember csacsogott, beszélgetett a teremben.

Pontosan négy órakor a színpadon felállt Herr Leber, a konferencia vezetője. (Ő volt egyébként egyik kedvenc tanárom, sokat, nagyon sokat tanultam tőle.) Néhány pillanat múlva nagy csend lett, és fölhangzottak a bevezető szavak. Én azonnal megrettentem: alig értettem valamit, és hatalmas súlyként nehezedett a szívemre, hogy ismét megkezdődik a heroikus küzdelem: hogy értsék és értsenek. Ránéztem az órámrá, és még jobban összeszorult a szívem, hiszen azokban a percekben otthon... Gondolataimat gyorsan visszatértem, hogy ne érezzem a magányt, és hogy el ne sírjam magam.

Herr Leber túl volt a köszöntő szavakon, és arra emlékeztetett mindenkit, hogy a francia forradalom kétszázadik évfordulóján kívül még a Waldorf-mozgalom témájában is emlékezünk, hiszen éppen hetven éve azon a helyen nyitották meg az első Waldorf-iskolát. Szépen és izgalmasan beszélt erről, és én olyan nagyon akartam érteni, amit mond, hogy figyelmem lassan értéssé

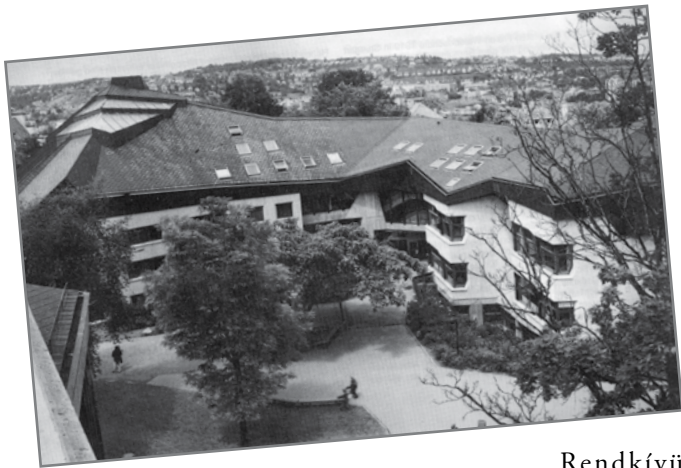
alakult. A bevezető szavak lezárásakor Leber úr egyszer csak arra kérte hallgatóságát, hogy tekintettel a bejelentések hatalmas jelentőségére, mindenki álljon föl. Nehezen lett újra csend, senki sem értette e váratlan kérés okát.

A következő hangzott el akkor, próbálok emlékezetemből felidézni:

„Kedves Jelenlévők! Ezekben a pillanatokban a világban két olyan helyen nyitja meg kapuit Waldorf-iskola, ahol eddig még ez nem történhetett meg. Mindkettő olyan hatalmas erejű, hogy az egész világ Waldorf-pedagógiáját meg fogja mozgatni.” Persze már ekkor erősen kalapált a szívem, és küzdöttem könnyeimmel. „Az egyik Betlehem közelében, egy antopozófiai alapon is létrejövő kibucban, Izraelben.” Hatalmas taps tört ki. Mindannyian izraeli csoporttársunk, Ron felé fordultunk, és aki elérte, átölelte őt. Lassan ismét várakozó csönd lett. „A másik”, és ekkor Leber úr hangja kissé megcsuklott, „a Vasfüggöny mögött, Kelet-Európában – amiről azt gondoltuk, hogy sohasem történhet meg, most mégis –, Budapest mellett egy kis sváb faluban, Solymáron egy osztály várja holnapról a tanítást. Egy osztály osztálytanítóval, sok-sok segítő szülővel és bátor antropozófussal, hatalmas erőfeszítések és hosszú évek illegális előkészítő munkája után.” Innentől már nem lehetett hallani semmit az ovációtól és a tapstól. Én pedig már nem kaptam levegőt, mert aki csak körülöttem volt, mind köszöntött.



E jelentős percekre még most is csak meghatottan tudok gondolni. A büszkeség, az öröm, a felelősség érzései keveredtek, keverednek bennem. Életemben először éreztem, hogy valamihez teljesen önként, szabad akaratomból tartozom, aminek szelleme és erői a világ sok-sok országára, iskolájára, emberére hatnak, és láthatatlan módon összekötik őket. Akkor, azokban a percekben mélységesen büszke voltam magyarságomra.



Rendkívüli

hálát éreztem Székely Gyuri és Anikó iránt, akik lehetővé tették, hogy tanulhassak Németországban. Az erő, amivel akkor feltöltődtem, sokáig tartott. Olyan mélyen tudtam azután a második évet megélni a szemináriumban, amiről előtte álmodni sem mertem. Sokat tanultam azután Münchenben, az ottani Waldorf-iskolában, hogy utána 1990 szeptemberében én indíthassam el osztálytanítóként a másodikként induló osztályt Solymáron.

E szeptemberi esemény után megváltozott a rólam alkotott kép is Stuttgartban. Egész Kelet-Európát képviselhettem, és rajtam keresztül mindenki Solymárnak szeretett volna segíteni. Soha annyi gesztust, gondolatot és konkrét segítséget nem kaptam, mint akkor, abban az évben.



A jóindulat, a sok segítő gondolat, a lelki-szellemi odafigyelés áldás volt iskolánk elindulásakor és első éveiben.

Amikor visszatekintünk az indulás éveire, nekem mindig ez az 1989. szeptember 2-i élmény jut elsőként eszembe. Kívánom az egész iskolának, hogy további éveinket és az előttünk álló feladatainkat is a szellemi összetartozás érzése, erő és bátorság kísérelje!

Bakonyi Katalin

TALLÓZÓ



JAKOB STREIT

Louis Braille

A vakírás feltalálójának élete

Öregmalom Kiadó

KÖNYVAJÁNLÓ

Amikor Louis Braille 1809. január 4-én egy Párizs-hoz közeli faluban, Coupvray-ban megszületett, még csak néhány olyan iskola volt egész Európában, ahová vakok járhattak. Különböző kézműves szakmákat és zenét tanultak. Ám könnyen alkalmazható írás hiányában a világ jelentős része hozzáférhetetlen maradt számukra.

Louis látóként született. Ám amikor háromévesen, mint annyiszor, apja nyeregműves-műhelyében játszott, megsebesítette magát egy árral, és nem sokkal később megvakult.

Alig tizennégy éves volt, amikor kitapogatható írás kifejlesztésébe fogott, amelyből később megszületett az a bizonyos Braille-írás, amelynek segítségével a vakok mind a mai napig írnak és olvasnak.

Ebben a könyvben Jakob Streit a gyerekek számára, az ő nyelvükön meséli el e nagyszerű ember történetét – ifjúságát és felnőttkorát, amikor a párizsi Vakok Intézetében tanárként dolgozott. Megtudhatjuk, hogyan tanulja meg Louis új módokon észlelni a környezetét, hogyan járja útját a világban, és hogyan visz fényt mások életébe a maga egyszerű, szeretetteljes és barátságos módján.

Lampert Tünde

A GYÓGYÍTÁS TUDOMÁNYA ÉS MŰVÉSZETE

Szeretném fölhívni a figyelmeteket egy általam fordított és Hassmann Péter által kiadott (*Remedium könyvek*) műre. A könyv címe: *A gyógyítás tudománya és művészete*, amelyben a nagyon idős antropozófus, *Dr. Ralph Twentymán* előadásainak és publikációjának gyűjteményét találhatjuk. A könyv négy részből áll. Az első részben többek között az ember anatómiájáról, a homeopátiás szerkesztésről, a potenciálás problémájáról, a betegségek, járványok történelmi szerepéről, emberiség szintű értelmezéséről olvashatunk, mindezt az antropozófiai megközelítés fényében. A második részben a homeopátiás szerképek világába avat be a szerző, Shakespeare-idézetekkel, művészettörténeti, nyelvészeti, biológiai, kémiai ismeretek tágasságával bontva ki egy-egy homeopátiás gyógyszerkép világát. A könyv harmadik részében korunk legnagyobb betegségeiről (pl. rák, AIDS, sclerosis multiplex) olvashatunk bizonyos értelemben filozófiai értekezéseket, amelyek életünk és problémáink megértéséhez igyekeznek közelebb juttatni az olvasót. Az utolsó rész egyetlen, ám annál jelentősebb fejezetből áll, amelynek címe: *A gyógyítás mint művészet*. Ebből megtudhatjuk például azt, hogy miért is léteznek a gyermekbetegségek.

A könyvet nem csak gyógyítással foglalkozó, vagy annak határterületein dolgozó szakembereknek ajánlom bátran. Aki szeretné mélyebben látni a kortárs antropozófia feladatait, megérteni az antropozófia gyógyításban játszott szerepét és lehetőségeit, a homeopátia és az antropozófia kapcsolatát, a betegségek életünkben betöltött szerepét és jelentőségét, az értékes olvasmányoknak találja majd ezt a művet.

A könyv 4000 Ft-ért kapható nálam és Hassmann Péternél.

Marikovszky Andrea

KÉPZELŐ-LÁMPÁS

Este van a fák között,
és az alma szétreped a kezemben.
Egy ló száll a fejem felett, és
csillagok parázslanak a lábam alatt.
Jéghideg hangok a fák mögül,
itt-ott kiabálás és falevelek.
Ég egy tűz az arcomban,
és a hátamon egy fél köpönyeg.
Csak azon gondolkodom,
hogyan hol a lábam és a tűzifa.
Pakolnom kéne a szobában,
csak az eszem az erdőben,
a padok között bolyong,
és patkolja a lovat.
Lámpás a réten.
Két perc az időből
és három a múltból.
Szent Márton körbenéz:
Ti itt éltek?

AZ ÚJ TERMÉS

Felmegyek a hegyre, közben ülök egy
padon,
és elképzelem, hogy hányan mennek ki
a világból csak úgy,
mert kedvük van.
Átmegyek a csillagok ketrecén,
és megeszem a tudás kívülálló anyagát.
És lehányom a földre,
hogyan éljenek tovább az emberek
valami mással,
és ne kapzsisággal.
Én csak föntről figyelem
a szerelmet, és kitúrom
azt a valamit a helyéről,
hogyan kapjanak észet a világhoz.
Mert kiette őket a hit.
Változást most!
Csak most van, jövő nincs, csak lesz,
de a hegy fölött, a padon ülök.
És kimászok a gödörből.
Azt mondom utoljára:
Menjetek innen és szívjatok velem
Valamit az életből.

AZ ÉN NÉGY ÉVSZAKOM

Az őszi lepereg
a falevelek zacskókban
az ágak kettészállnak
a tél felveszi havas bakancsát
és a szivarok meggyulladnak
a kávézó zugaiban.
Ez a meleg kávé
összeáll az életnek
mintha nyáron egy limonádét
vadul kibontja a
szív magját, kibontja a leveleket,
és tavasz lesz.

Troll Balázs

A SZÜLŐI ESTEK IDŐPONTJAI

	Hétfő	kedd	szerda
Minden hónap első	-	5. osztály	3. osztály és 10. osztály
Minden hónap második	9. osztály	2. osztály	8. osztály
Minden hónap harmadik	12. osztály	4. osztály	11. osztály
Minden hónap negyedik	7. osztály	1. osztály	6. osztály és 13. osztály

A KIS LÉPÉSEK HÉTMÉRFÖLDESEKKÉ NŐHETNEK

Létezik egy megfigyelés, miszerint ha egy békát forró vízbe teszünk, azonnal kiugrik, de ha hideg vízbe tesszük, és lassan melegítjük, hagyja magát megfőni. Egy neves biológusunk, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja könyvének előszavában így írta fel a békamesét:

„Egy hatalmas kondér esővízzel töltve áll egy elhagyott táborhelyen az ottfelejtett palackos tűzhelyen. Néhány béka észreveszi a szúnyoglárváktól hemzseggő kitűnő élőhelyet, s beköltözik a kondérba. Egy különösen értelmes, Prométheusz nevű béka fölfedezi, hogy a gáztűzhelyen ott a gyufa, s a gázcsapot kinyitva meggyújtja a lángot.

A langyosodó vízben minden sokkal nagyszerűbb. Több a szúnyog, több a béka, gyorsabb a növekedés.

A víz azonban mintha már kedvezőtlenül meleg lenne. A szúnyogok sem szaporodnak eléggé.

A békák már teljesen kitöltik a kedvező vízfelszínt. Némelyiknek már csak a felszín alatti második sorban marad hely, s fulladással, éhezéssel küszködik.

A növekvő elégedetlenség hatására a békák tanácsa kiterjedt kutatás megszervezését határozza el. Igényes tudományos alaposítással méri a kondér fenekének hővezetését. Egyes tudós békák fölhevítik a figyelmet a melegebb vízből kiváló vízkő hőszigetelő hatására, ami a melegedés várható csökkenését eredményezheti.

Egy szociológus-közgazdász tudósokból álló békacsoport a harmadik és második sorba szorult békákat biztatja: „Ne elégedetlenkedjete, hogy nem vagytok elég magasan! A víz hőtágulása folytán ti is elértek a mai élvonal (a felszíni békák) pozícióját.” Hogy akkor is ugyanolyan alászorultak maradnak, azt elfelejtik megemlíteni.

Egyéb csoportok bíznak a föltámadó szél hűtésében vagy a tűzhely gázpalackjának várható kimerülésében, de mivel a víz tovább melegszik, végül fontolóra veszik a gázcsap takaréokra állításának lehetőségét is. A legerősebb csoportosulás elnök-főbékája a legfelsőbb és legkedvezőbb felszíni rétegből megvétőzza a javaslatot, s a tudós békákat további monitorozásra, modellezésre, másféle megoldások keresésére szólítja fel.”

A történet vége így ugyanaz, mint az egyszerű békatanemeséé.

Azonban mi mégsem vagyunk békák!

Amikor egy távoli szigeten túráztam, az érintetlen erdő mélyén járva átéreztem és megértettem, milyen fantasztikus lehetett egykor a Föld sokmilliárdnyi lényből szövött élő burka – és hogy micsoda jóvátételment károkat tettünk és teszünk benne mi, emberek.

Úgy tekintünk a környezetünkre, mint valami állandó és örök dologra. Nagyszüleink ugyanolyanok látták az erdőt,

amelyekben sétáltak, és unokáink is ugyanabban a Balatonban lubickolnak majd, mint mi, gondoljuk. Pedig a háttérben lassú, láthatatlan, de folyamatos változás zajlik.

Naponta szólnak a hírek kihalt állatfajokról, eltűnő esőerdőkről, élettelené váló folyókról, óceánokon úszó hatalmas szemétszigetokről, üvegházhatású gázok miatti globális felmelegedésről. A tények jogos aggodalmat keltenek, ezért sokan szeretnék a maguk módján valamit tenni azért, hogy megóvják környezetüket.

Az ipari forradalom kezdete óta a folyamatok irányítói teljesen figyelmen kívül hagyják a természeti törvényeket, az erőforrásokat nem kímélve fokozzák a gazdaság növekedését. A fogyasztás és az ipari termelés során keletkező hulladékok és mérgező anyagok jelentős része személtalrakókban vagy személtételekben végzi, vagyis más formában ugyan, de továbbra is szennyezik a környezetet.

Az ipar által előállított tárgyaknak a hasznos életük, majd a kiselejtezésük után a természetet kell táplálniuk, vagy ha ez nem lehetséges, akkor zárt rendszerben kell újrahasznosulniuk. Az emberi tevékenységnek úgy kell hozzájárulnia a természet növekedéséhez, ahogy azt az állandóan terebélyesedő tölgyfa teszi, folyamatosan segítve az ökoszisztémát, még azután is, hogy elpusztul és elkorhad.

A „hétköznapi” környezetvédelem leghatékonyabb – és sokszor legegyszerűbb – módja a MEGELŐZÉS. Keressük tehát azokat a lehetőségeket és alternatívákat, amelyekkel kevesebb szennyezést, környezetterhelést, egészségkárosítást okozunk, és amelyek segítségével kevesebbet pazarolunk el erőforrásokból, energiából, élővilágból...

A megoldások zöme nem igényel a jelenleginél több pénzt, időt vagy munkát, többnyire elegendő a szokásainkon, a gondolkodás módunkon, a hozzáállásunkon változtatni.

Gyermekeink kis lépései, amelyeket egyelőre mi, felnőttek egyengethetünk, idővel hétmérföldesekké nőnek.

Találkozunk a Bazár „Zöld standján”!

Kérlek Benneteket, hogy amennyiben az iskola zöldítésében, valamint a bazáron szívesen segítenétek, hívjatok a 06-20-999-5001-es számon.

Előre is köszönettel.

Lampert Tünde

AKTUÁLIS

A KERTJE TELE VAN LEHULLOTT FALEVELEKKEL, AMELYEKET NINCSEN IDEJE ÖSSZESZEDNI?

Mi segítünk! A Pesthidegkúti Waldorf Iskola 8. osztálya külföldi tanulmányi kirándulásra gyűjt. Ennek érdekében különböző munkákat vállalunk!

Vállaljuk

- falevek összesöprését,
- termések, levelek bezsákolását,
- teraszok, utak lesöprését.

Továbbá vállalunk még

- gyermekfelügyeletet,
- kutyasétáltatást,
- házon belüli takarítást (söprést, felmosást...).

(Az árban a helyszínen megegyezünk.)

Telefonszám: 06-20-223-1344



A 8. osztály nevében: *Pocsai Eliza*

BOLHAPIAC

A 12. osztály bolhapiacot rendez a Bazáron. A bevételt az év végi művészeti útra fordítjuk.

Kérünk Benneteket, hogy felajánlásaitokkal támogassátok a vásárt!

Szívesen fogadunk ruhaneműt, játékokat, könyveket, növényeket, lekvárokat, kinőtt vagy megunt biciklit, bukósisakot, korcsolyát, görkorcsolyát, sífelszerelést, bicikliülést, autóba való gyerekülést, gyertyatartót, ajándéktárgyakat vagy bármit, amit a vásáron eladhatunk.

Felajánlásaitokat a Bazár hetében reggelente vesszük át az iskolában.

Kapcsolat: Iványi Eszter

estli@freemail.hu, tel.: 06 26 389 990; 06 30 576 5964
Segítségüket előre is köszönjük!

A 12. osztály

IDŐPONTVÁLTOZÁS

A felső tagozatos adventi ünnep, a lemniszkáta időpontja:
december 11. csütörtök, 18 óra.

Balassa Ágnes

KREATÍV KÉZIMUNKASZAKKÖR INDUL

A foglalkozásokon lehetőség van:

Könyvkötésre (saját fűzés, régi könyv felújítása, borítófestés),
kartonozásra (díszdoboz, kazettás teásdoboz),
karácsonyi ajándékok (angyalok, manók) készítésére,
foltvarrásra alapfokon,
hímzések készítésére (keresztzemes stb.),
babavarrásra,
kötés-horgolásra (sapka, kesztyű, zokni).

Időpont: minden hétfő 15⁰⁰–16³⁰.

Helyszín: iskola, kisház, 1. em., kézimunkaterem.

A szakkör **térítési díja** alkalmanként 500,- Ft, ez magában foglalja az anyagköltséget is.

Gyertek!

Hadabás Éva



KÖRE KÖ... TELEKALAKÍTÁS

Az iskola által készített és az önkormányzat által jóváhagyott szabályozási terv lehetővé teszi, hogy az iskola megvásárolja az önkormányzattól és az egyik szomszédától az iskolabővítéshez szükséges telekrészeket.

Az iskolát működtető alapítvány elindította az ehhez szükséges hivatalos telekalakítási eljárást.

ENGEDÉLYEZÉSI TERV

Az Építési Bizottság és az iskola vezetése jóváhagyta az iskolabővítés előzetes, majd végleges vázlattervét. Eszerint az első ütemben a kisház meghagyásával négy új alsó tagozatos osztály és egy természettudományos előadó épülne, valamint a szükséges kiegészítő helyiségek. Nagy Tamás építész megkapta a felkérést az építési-engedélyezési tervek kidolgozására. A további történésekről tájékoztatni fogjuk az iskola közösségét.

Építési Bizottság

TÉGLABÁL

Örömmel értesítünk mindenkit, hogy megkezdődtek a **II. Pesthidegkúti Téglabál** szervezési munkái.

A bál időpontja:

2009. február 7. (szombat), 18 órai kezdettel.

A jól sikerült tavalyi Téglabál hagyományait szeretnénk folytatni, több teret és időt hagyva a kötetlen beszélgetésre, a bulira és tánagra.

Szeretettel várunk Titeket!

A szervezők

FONTOS!

Januártól mindkét konyha előre láthatólag 8-10%-al emeli az árait. A január hónapra történő ebédbefizetésnél – 2008. december 15-16. – vegyétek ezt figyelembe.

Kérjük, hogy a befizetési határidőt tartsátok be!

Az utolsó tanítási napon – december 20-án – nincs ebéd!

*

Nagyon sok szülő még nem adta le az alapítványi támogatás befizetőjének címét és adószámát.

Kérjük, legkésőbb december 15-ig pótoljátok a hiányosságokat, ellenkező esetben a 2008. évi adóigazolások nem áll módunkban kiadni.

Az elmaradt művészeti térítési díj és a taneszközpénz pótbefizetésének határideje szintén december 15-e.

jambor@hidegkut-waldorf.hu

Köszönjük.

Jámbor Judit

ÚJSÁG ÉS VISSZATEKINTÉS

Az Újság eddigi működésével kapcsolatban többen jelezték, hogy hiányzik a gyakrabban történő jelzés, amely fölhívja figyelmeteket az aktuális eseményekre, például hónapünnepre vagy valamilyen hirtelen változásra. A Hétfői Hírekben ezt szeretnétek, és továbbra is van rá igény.

A jövőben e-mailen küldött körlevél formájában szeretnénk megoldani az ilyen információk kiküldését. Kérünk benneteket, hogy ha igényt tartotok az elektronikus levélre, akkor ellenőrizzétek, hogy Gyöngyinél vagy Bélánál leadtátok-e a címeteket. Köszönjük!

Az Újság szerkesztősége

A 2008/2009. TANÉV RENDJE

BAZÁR	2008. november 29. szombat
Ebédbefizetés	2008. december 15-16. hétfő-kedd
Karácsonyi játékok	2008. december 19. péntek
Téli szünet	2008. december 20–2008. január 4.
Ebédbefizetés	2009. január 26-27. hétfő-kedd
Hónapünnepe	2009. február 4. szerda 1. szakóra
Ebédbefizetés	2009. február 16-17. hétfő-kedd
Farsang	2009. február 20. péntek
Síszünet	2009. február 21–március 1.
Hónapünnepe	2009. március 19. csütörtök 1. szakóra
Ebédbefizetés	2009. március 23-24. hétfő-kedd
Húsvéti szünet	2009. április 9–19.
Ebédbefizetés	2009. április 20-21. hétfő-kedd
Tavaszi Hangverseny	2009. április 24. péntek
Majális sportnap	2009. május 1. péntek
Írásbeli érettségi szünet	2009. május 4. hétfő – magyar
	2009. május 5. kedd – matematika
	2009. május 6. szerda – történelem
Az osztálykirándulások időpontja	2009. május 4–6.
Ebédbefizetés	2009. május 25-26. hétfő-kedd
Országos kompetenciamérés	2009. május 27. szerda
Olimpia	2009. május 27–30. szerda–szombat
Pünkösdi hétfő	2009. június 1.
Diplomaosztás, a 12. o. bankettje, utolsó tanítási nap	2009. június 12. péntek
Bizonyítványosztás, a 13. o. ballagása, tűzgrágás	2009. június 18. csütörtök

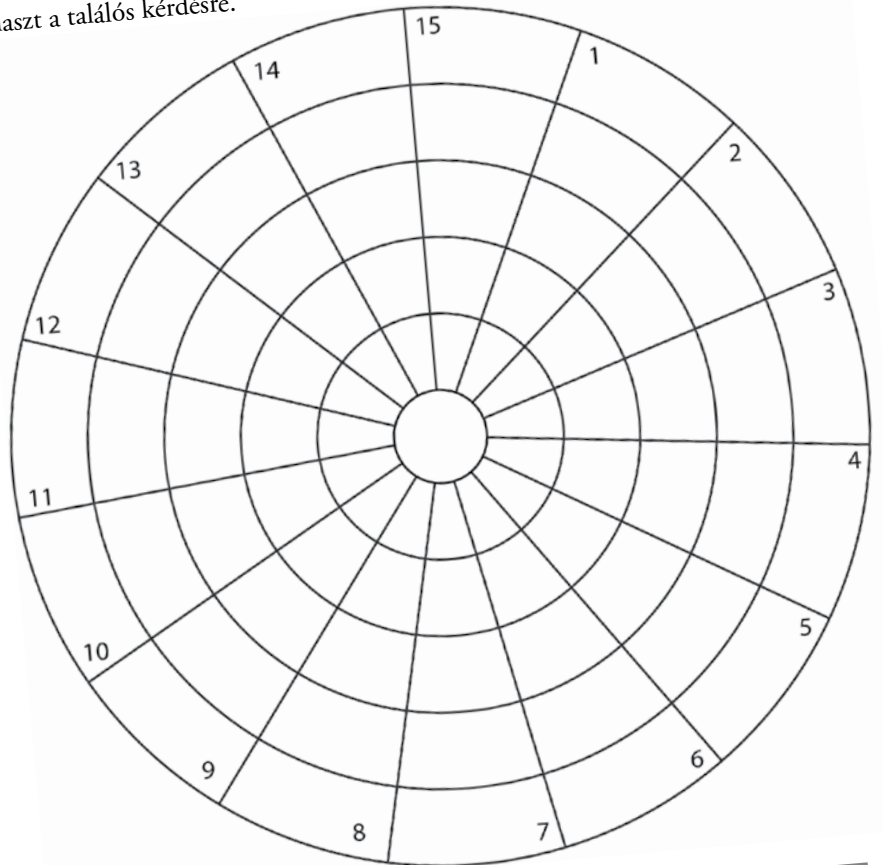
TALÁLÓS KÉRDÉS

Tárt kapun jön,
melegít,
szűk kapun
künn csillapít.

Mi az?

Írd be a rejtvényábra körcikkeibe a megfelelő ötbetűs szavakat! Kívülről haladj a kör belseje felé!
Megfejtés: a kezdőbetűkből összeolvashatod a választ a találós kérdésre.

1. Üveg nyílászáró.
2. Csíkos gyalogátkelőhely és állat.
3. Esőcsatorna az eresz alatt.
4. Legmagasabb hegyünk.
5. Cirkuszi nevetettő.
6. Festőszerszám.
7. A bűvös kocka atyja, róla is neveztek el.
(Ernő)
8. 5 tippes szerencsejáték.
9. Nincs testvére.
10. Meleg ellentéte.
11. Csónak legfontosabb tartozéka.
12. Matyi, aki elnászpángolta Döbrögít.
13. Étkezik.
14. Születési édesség, gyertyával az igazi.
15. Nagy költőnk volt: Ady.....



FEJTŐRŐ FELADVÁNY

Négy tanuló és a színes sapkák

Négy tanulót sorba állít a logikatanár. Azt mondja, hogy van négy sapkája: egy piros, egy sárga, egy kék és egy negyedik, amelyiknek a színe megegyezik valamelyik előző színével. Ezeket a sapkákat fölteszi a tanulók fejére, de mindegyik tanuló csak az előtte állók fején lévő sapkákat látja, a sajátját és a mögötte állókét nem. A logikatanár hátulról kezdve megkérdi a diákoktól, milyen színű sapka van a fején. A kérdés az, hogy melyik két tanulón lehetett azonos színű sapka.

OKTÓBERI MEGFEJTÉSEK:

Fejtőző feladvány: Jelöljük a lovagokat nagy betűkkel: *A*, *B*, *C* és *D*. A hozzájuk tartozó fegyverhordozókat pedig rendre kisbetűkkel: *a*, *b*, *c* és *d*. Először a *D* lovag vigye át a fegyverhordozóját a szigetre, majd térjen vissza. Másodszor a *C* lovag vigye át a fegyverhordozóját a túlsó partra, majd térjen vissza. Következő lépésben a *C* lovag vigye át a *D* lovagot a szigetre, majd vegye föl a túlsó parton lévő *c* fegyverhordozóját, és térjen vissza vele az innenső partra. Ezután az *A*, a *B*, és a *C* lovagok a fegyverhordozóikkal keljenek át a túlsó partra úgy, hogy közben ne kössenek ki. Ezt követően az *A* lovag a fegyverhordozójával menjen vissza a szigetre, hagyja ott a saját fegyverhordozóját a *d* fegyverhordozóval, a *D* lovagot pedig vigye át a túlsó partra. Legvégül pedig a *c* fegyverhordozó egyenként hozza át a szigetről az *a* és a *d* fegyverhordozót.

Betűjáték: macska, **Kvíz:** b, venyige, **Közös szótag:** GE



Kedves Mindnyájatok!

Az adventi bazár hagyományosan az iskola legnagyobb, legtöbb érdeklődőt vonzó rendezvénye. Bevételei az iskolát és az osztályközösségeket gyarapítják. Rengeteg szervezői és kétkezi munkát igényel – ehhez kérjük segítségéteket!

A szomszédokat kímélendő kérjük, hogy a bazár napján a távolabbi utcákban parkoljatok, és erre rokonaitok, barátaitok figyelmét is hívjátok fel.

A belépő hagyományosan családonként egy tálca sütemény, amely a kávéház bevételét gyarapítja.

Kérjük, hogy az osztályok maguk díszítsék föl a termeiket.

A gyertyaöntéshez gyertyacsonkokat kérünk, amelyeket a 3. osztályban, a zongora melletti dobozban gyűjtünk.

Dolgos kezű segítségéteket várunk a péntek délutáni berendezéshez és a szombati elpakoláshoz. Az osztályok címkézzék fel a bútoraikat!

Gyöngyi néni irodája mellett található a táblázat, amelyen követhetitek, hová kérünk segítséget – sok még az üres rubrika.

Szívesen fogadunk még szalvéta- és sütemény-felajánlásokat.

További információkat a bazár koordinátorától, Beck Andreától kérhettek/kaphattok.

Segítségéteket és munkátokat előre is köszönjük!

Kovács Tamás és a 3. osztályos szülők

SZENT SEBESTYÉN GYÓGYSZERTÁR

Kínálatunkból:

Gyógyszertári forgalomban lévő gyógyszerek, gyógytermékek, állatgyógyászati készítmények mellett homeopátiás gyógyszerek folyamatosan bővülő választékával várjuk gyógyulni vágyó betegeinket.

- Ingyenes szaktanácsadást nyújtunk a homeopátia területén.
- Budapesti és vidéki homeopátiás orvosok, állatorvosok elérhetőségének teljes listáját biztosítjuk.

Forgalmazunk homeopátiás

- mono-készítményeket: Remedia-termékeket széles potencia-választékkal, Peitner-, ill. Boiron-termékeket,
- komplex szereket: Heel-, Boiron- és Phönix-termékeket,
- homeopátiás szerek szállításához, tárolásához szükséges speciális tasakokat,
- homeopátiás szakkönyveket,
- Bach-virágterápiához szakkönyveket, kártyát, valamint 39 alapesszenciát,
- igény szerint elkészített keveréket.

Antioxidánszint-mérés.

Schüssler-arcdiagnosztika decembertől.

Ingyenes szolgáltatásaink:

- vérnyomásmérés,
- havonta hajvizsgálat és szaktanácsadás.

Címünk: 2094 Nagykovácsi, Kossuth Lajos u. 76.

Nyitva tartás: hétfőtől péntekig : 8–20 óráig, szombaton: 8–14 óráig.

Telefon: 06-26-355-966 Fax: 06-26-389-721 E-mail: patika@nkpharma.t-online.hu weboldal: www.nagykovacsipatika.hu

Okleveles grafológus pályaválasztási tanácsadást vállal személyiség-feltárással, kézíráslemez alapján.
www.iraselemzo.hu Telefon: 06-20-553-4077

Bartus Ági

Kínálatunkból:

Stockmar festékek, kréták, gyurmák, fóliák.

Aquarellpapírok, ecsetek, rajztablák,
tablakréták.

Színes mesegyapjúk, filcek, babaanyagok,
textilbabák, kesztyűbábok.

Fa- és fejlesztőjátékok, vonatok, babaházak.

Mesekönyvek, társasjátékok stb.


Katica®
Fa- és fejlesztőjáték bolt

Budapest VII., Király u 101. / Lövölde térnél

/ Telefon: 46-22-388

Nyitva: H-P 10-18, Szo. 10-13.

Ezerjófű
Gyógynövénybolt

Ligeti Ágnes
Földanya BT



2083 Solymár
Terstyánszky út 37.
06-26-360-280



Nyitvatartás

Kedd - Péntek 10.00-18.00
Szombat 8.00-13.00